

Drie Amerikaanse jongens van elf, acht en zeven jaar oud hebben in Dallas een meisje van drie ontvoerd en seksueel misbruikt. De elfjarige zit nu in een jeugdgevangenis. De anderen kunnen niet worden vervolgd.

15 april 1998

Instellingen zitten barstensvol

Jeugdrechter stopt wegens plaatsgebrek steeds meer minderjarigen in gevangenis

ANTWERPEN - De jeugdrechters trekken alarmbel. Alle instellingen voor jongeren zijn vol. Als de jeugdrechters een minderjarige nog in een gesloten instelling krijgen, moeten ze hem eerst vijf maanden in de gevangenis stoppen. En dat is niet elegant. De Antwerpse jeugdrechter Brigitte Hänsch, voorzitter van de Raad van Jeugdmagistraten, ziet het niet meer

Wit

gesloten instellingen hebben al vijftig aanvragen geweigerd. Het eniatief is plaatsing in de gevangenis. Dat is niet ideaal. Ik zie dat als twee opdrachten: de minderjarige herop-

voeden, maar ook de samenleving beschermen tegen gevaarlijke jongeren. Omdat alle plaatsen vol zijn nemen we beslissingen die niet correct zijn. Jongeren worden opgenomen waar plaats is en niet meer waar ze thuishoren. Minderjarigen die in een gezinsvervangend tehuis horen, blijven waar ze zijn.

Anderen komen in de gevangenis. Dat kan niet".

Het oneigenlijke gebruik van artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming neemt dan ook spectaculair toe. De eerste drie maanden van dit jaar nam de Antwerpse gevangenis al evenveel minderjarigen op dan in het hele voorbije jaar. En elders in Vlaanderen is de situatie niet anders. Hänsch pleit voor een globale hervorming van de jeugdbescherming. "Herstelrecht moet centraal komen. De jongere moet werken om de schade van zijn slachtoffer te herstellen. Dat moet het uitgangspunt van het nieuwe systeem zijn. Maar een hervorming zal nog lang duren".

Waarom zitten al die instellingen zo vol? Adjunct-directeur Jef Jansen van De Hutten in Mol, de enige Vlaamse gesloten gemeenschapsinstelling voor

Bijna iedereen wil af van artikel 53

ANTWERPEN - Artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming is al vele jaren een punt in het oog. Het artikel is een evergreen onderwerp voor de jeugdrechtsgroepen. Wat zegt het? De jeugdrechter kan een jongere van minstens veertien jaar die een crimineel feit pleegde waarop een celstraf van één jaar staat, voor maximum drie maanden plaatsen in een gevangenis. Dat kan op voorwaarde dat nergens anders plaats wordt gevonden.

In 1997 werden 343 jongens en tien meisjes gesloten. De helft van hen kwam uit Brussel. In Vlaanderen ging het om 55 mensen. Dit aantal is in Vlaanderen tot op heden al 56 procent toegenomen. In heel België is het aantal jongeren achter de tralies in het voorbije jaar was het aantal plaatsingen onder artikel 53 nochtans fors gedaald, met 38% sinds 1993.

Bijna twintig jaar willen politici van alle partijen (behalve het Vlaams Blok) afschaffen van artikel 53 op zijn agenda had geplaatst. Een hoogdringende kwestie was het. Dat is die afschaffing nu al bijna twintig jaar.

afschaffen. Ze keerden zich tegen de *short-sharp-shock-theorie*, die uit Amerika was overgenomen. Die theorie stelde dat een kort verblijf in de bajes een minderjarige afschrikt.

Dat bleek onjuist. In de gevangenis leren de minderjarigen 'het vak' van anderen en bovendien werkt een plaatsing in de bajes in jeugdbendes zelfs statusverhogend. De gevangenis schrikt de jongeren niet af, omdat hun misdrijven niet na een logische afweging van de voors en tegens werden gepleegd.

Het artikel 53 moest dus weg, dat vond iedereen. De regering hervormde de wet op de jeugdbescherming in februari 1994. Toen bleef het artikel 53 behouden. Minister van Justitie Stefaan De Clerck deelde op 12 maart 1997 in de Senaat mee dat het Interministerieel Comité voor de Rechten van het Kind de afschaffing van artikel 53 op zijn agenda had geplaatst. Een hoogdringende kwestie was het. Dat is die afschaffing nu al bijna twintig jaar.

jongens, kent het probleem: "Sinds begin februari hebben wij al 35 jongens geweigerd wegens gebrek aan plaats. Momenteel staan er vijf op onze wachtlijst. Vanaf begin februari zitten alle Vlaamse instellingen plots overal vol".

Afbouw

Jansen ziet twee oorzaken. "Tijdens het vorige decennium werden vele instellingsplaatsen afgebouwd. Men wou de minderjarige zoveel mogelijk in een gezin en liefst in zijn eigen gezin houden. Hierdoor verdwenen heel wat plaatsen. Toen de meerderjarigheid van 21 op 18 jaar kwam gingen kleinere homes voor criminele jongeren zich heroriënteren. Het werden instellingen voor begeleid wonen. Daarvoor kon je toen sub-

sidijs krijgen. In deze tweede golf verdwenen ook heel wat plaatsen. En dat wreekt zich nu".

Rechter Brigitte Hänsch voegt er aan toe dat de nieuwe Comités voor Bijzondere Jeugdbijstand "zich ontpoppen tot flinke verwijzers naar allerlei instellingen". Ze vreest dat de forse stijging van de echtscheidingen tot meer plaatsingen leidde en betreurt dat de psychiatrie geen gesloten plaatsen heeft om zieke jongeren op te vangen. Hänsch gelooft niet dat de jongerencriminaliteit is gestegen, maar ze is wel ver-

zwaard. Dat leidt uiteraard tot meer aanvragen om plaatsing.

Jansen gelooft evenmin in de gestegen jongerencriminaliteit om het verschijnsel te verklaren. "Ook voor zes en zevenjarigen is nergens nog plaats. De jeugdrechters zijn ook niet repressiever geworden, wel integer".

Op het bestuur der strafinrichtingen stelt een anonieme bron vast dat de cijfers aantonen dat de plotse stijging van de opsluitingen van minderjarigen in de bajes samenviel met...de staking in de welzijnssector.

De nieuwe kindergevangenis twee keer zo duur als Ritz-hotel

van de Weyer

ANTWERPEN - In het graafschap Antwerpen wordt deze week de eerste kindergevangenis voor twaalfjarige jongeren haar deuren openen. De Secure Training wordt de tijdelijke verblijfplaats voor veertig van de hardste jonge criminelen van het Koninkrijk. Het centrum wordt gerund door een privé-onderneming. Het sluiten van de kleine kindergevangenis zal volgens de oppositie van het project er zo veel kosten kosten verblijf in het Londen-

de nieuwe kindergevangenis een bedenkenswaardige zaak van de Conservatieve minister van Binnenlandse zaken

Michael Howard. Het nieuwe 'harde' regime voor de jonge misdadigertjes was eigenlijk vooral bedoeld om de Conservatieve voorstanders van een harde aanpak van jeugdcriminaliteit te plezieren. De aanpak in de Secure Training Centres diende volgens Howard vooral gericht te zijn op het afdwingen van discipline.

Tegenstanders noemden Howard opzet meteen al een 'hogeschool voor de jeugdmisdadigheid'. Volgens de Britse Children's Society, een kinderrechtvereniging, zijn de detentiecentra voor 12- tot 14-jarigen het product van een visie- en uitzichtloze aanpak. Door het isoleren van de jonge delinquenten worden hopeloze gevallen geselecteerd, voor wie

een 'criminele loopbaan' bijna als onvermijdelijk wordt beschouwd.

Volgens de Children's Society zijn de nieuwe kindergevangenis bovendien bespottelijk duur. Een week in een Secure Training Centre kost ongeveer 300.000 frank. Voor dezelfde prijs zou de jonge delinquent twee weken in een suite van het Londense Ritz-hotel ondergebracht kunnen worden.

Regime

Toen Labour nog in de oppositie zat, kondigde de partij het schrappen van de kindergevangenis aan. Om budgettaire redenen is de huidige minister van Binnenlandse zaken Jack Straw daarvan terug gekomen. De privé-ondernemingen die in

de nieuwe centra geïnvesteerd hadden, zouden de regering bij schrapping een zware rekening voor schadevergoeding gepresenteerd hebben.

Straw zal de nieuwe detentiecentra dus openen, maar met een ander regime. Niet meer de militaire drill die zijn Conservatieve voorganger had voorgeschreven, maar een aanpak die toch weer het accent op heropvoeding legt.

Kinderen onder de vijftien konden alleen naar de gevangenis gestuurd worden, als ze veroordeeld waren wegens ernstige misdaden zoals moord of doodslag. De Secure Training Centres moeten opsluiting ook in andere gevallen mogelijk maken.

CONQUEST 0778

Jaarlijks kostenpercentage vanaf

EEN SUCCESFO

Tink om ús